

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти»**

Кафедра природничо-математичної освіти

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
«Формування громадянської компетентності школярів на
уроках «Пізнаємо природу» 5-6 класи»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри природничо-математичної освіти
(*протокол № 1 від 21.01 2022р.*)

Завідувач кафедри

О.В. Шаповаловський

Програма підвищення кваліфікації затверджена навчально – методичною радою

(*протокол № від 2022р.*)

Голова навчально – методичної ради

П. К. Хобзей

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Формування громадянської компетентності школярів на уроках «Пізнаємо природу» 5-6 класи»

Розробник: викладач кафедри природничо-математичної освіти Турчинська О.М.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку вчителя у підготовці до роботи в умовах розбудови Нової української школи, зокрема з проблеми розвитку громадянської компетентності учнів.

Напрямок: удосконалення педагогічної майстерності, поглиблення професійно-фахових знань педагогів про формування громадянських компетентностей школярів на уроках «Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс), про сучасні практики компетентнісного навчання. Способи реалізації інтеграційного підходу сучасних практик компетентнісного навчання учнів;

Обсяг: 8 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна, очно-дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із сучасними методиками педагогічної інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню учнів, розвитку громадянських компетенцій;
- мовно-комунікативна компетентність – вміння вислухати, відстоювати власну позицію, описати власні педагогічні досягнення використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації;
- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню школярів та їхній індивідуалізації;
- громадянська компетентність – вміння та ставлення пов'язані з ідеями демократичного суспільства: поцінування людської гідності, справедливості, рівності, усвідомлення необхідності розв'язувати проблеми охорони довкілля.
- ініціативна – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя, ділитись власним досвідом;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного освітнього середовища.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області

Очікувані результати навчання:

Класифікує ключові компоненти формули Нової української школи

Знає і розуміє мету, завдання, основні принципи, зміст, цінності громадянської освіти

Ознайомлений з Концепцією розвитку громадянської освіти в Україні, моделлю Ради Європи «Рамка компетентностей для культури демократії», «Цілі сталого розвитку».

Вміє застосовувати наскрізні змістові лінії та ключові й предметні компетентності у процесі навчання.

Використовує проблемні, інтерактивні методи навчання, які сприяють ефективній організації навчального процесу, формуванню громадянської компетентності.

Вміє конструювати та реалізувати сучасні моделі змішаного навчання на уроках, сучасне освітнє середовище.

Демонструє готовність до змін, гнучкість, постійний професійний саморозвиток.

Формує професійну компетентність через використання напрямків STEM-освіти.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Формування громадянської компетентності школярів

Час за робочою навчальною програмою - 8 годин

Тема 1.1. Громадянська компетентність у системі ключових компетентностей.

(лекція, 2 години).

План лекційного заняття

1.1.1 Основні завдання модернізації української освіти для сучасних потреб суспільства. Нова українська школа та ключові компетентності

1.1.2 Закон про освіту, Закон про середню базову освіту, Державний стандарт базової середньої освіти, Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. Три основні принципи ОДГ/ОПЛ. Рамка компетентностей для культури демократії (Рада Європи);

1.1.3 Громадянська компетентність у системі ключових компетентностей. Основні ознаки. НЗЛ «Громадянська відповідальність».

Тема 1.2. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні.

(лекція, 2 години).

План лекційного заняття

1.2.1 Концепція розвитку громадянської освіти в Україні.

1.2.2 Основні напрями, ціннісні орієнтири. Мета і завдання. Принципи Концепції розвитку громадянської освіти в Україні

1.2.3 Розвиток громадянських та соціальних компетентностей через інтерактивні методи.

Тема 1.3. Формування громадянської компетентності школярів на уроках «Пізнаємо природу» 5-6 класи». Реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі.

(лекція, 2 години).

План лекційного заняття

1.3.1 Розвиток громадянських та соціальних компетентностей через інтерактивні методи.

1.3.2 Сенкан, дискусія, бортовий журнал, кластер, спостереження, дослідження, рольові ігри, групові і парні форми роботи, мікрофон, мозковий штурм.

1.3.3 Демократизація управління школою. Громадянська діяльність учнів, атмосфера взаємоповаги, взаємовідповідальності, конструктивний діалог,

1.3.4 Проектне навчання.

Тема 1.4. Розвиток громадянських та соціальних компетентностей через інтерактивні методи.

(практична робота, 2 години МКР).

План практичної роботи 1

1.4.1 Робота в командах

1.4.2 Розглянути поняття: «громадянин», «людська діяльність», «охорона довкілля»

1.4.3 Запропонувати по 3 конструктивних рішень щодо проблеми «Охорона довкілля», «Вивезення сміття з ...», «Облаштування території...»

1.3.4 Презентація результатів команди і обговорення

Практичні заняття відбуваються на платформі Moodle (форум).

III. Розподіл годин за видами діяльності.

4.1. Структура спецкурсу.

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	Лекції (Л)	Практичні (П),	Тренінги (Т)	Самостійна робота	Форма контролю
Модуль I. Формування громадянської компетентності школярів (8 год.)						

<p>Тема 1. Громадянська компетентність у системі ключових компетентностей.</p>	2	2				
<p>Тема 2. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні.</p>	2	2				
<p>Тема 3. Формування громадянської компетентності школярів на уроках «Пізнаємо природу» 5-6 класи». Реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі.</p>	2	2				
<p>Тема 4 Розвиток громадянських та соціальних компетентностей через інтерактивні</p>	2		2			

методи.						
МКР						
Разом:	8	6	2			

Інформаційно-методичне забезпечення:

Засоби навчання:

1. Інформаційно-методичні.
2. Медіапроектор, ноутбук.

Рекомендована література:

1. Закон України про освіту (2017):
2. Закон України про повну загальну середню освіту (2020):
3. Нова українська школа: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Концепція Нової української школи (2016): <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>
6. Державний стандарт базової середньої освіти
7. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні.
8. Бех І. Особистісно зорієнтоване виховання : Науково - метод. посібник.- К.: ІЗМН, 1998.
9. Ващенко Г. Загальні методи навчання. – К., 1997. – 416 с.
10. Нова українська школа : основи Стандарту освіти. – Львів, 2016. – 64 с.
11. Освітні технології: навчально-методичний посібник / О.М.Пехота, А.З. Кіктенко, О.М.Любарська та ін., За заг. ред. О.М.Пехоти. – К., А.С.К., 2002.
12. Панченков А., Пометун О., Релих Т. Навчання в дії. Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання. К., А.П.Н., 2003.
13. Підласий І. П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. / І. П. Підласий. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 360 с

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання

самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

